

Летните празници в детската градина – музикално шоу на веселието и радостта

Александра Иванова, Детелина Павловска

Modern children develop in a polluted ecological and social environment. One of the most important tasks of kindergarten is to give children an appropriate emotional atmosphere stimulating their positive experiences and creativity. Summer festivities organized in nature help kindergarteners to enjoy a musical show and feel spontaneous joy and pleasure.

Духовният живот на детето е пълноценен само тогава, когато то живее в света на игри, приказки, музика, творчество. Без това то е изсъхнало цвете.

ВЪВЕДЕНИЕ

В угрижения свят, в който живеем, изкуството е убежище и то прави света по-поносим. Тези мисли на световноизвестния наш поет и преводач Валери Петров са безспорно доказателство за чудотворното влияние на изкуството за формирането на човешката личност и на нейния духовен облик.

Съвременните деца се развиват в условията на замърсена екологична и социална среда. У децата в предучилищна възраст има най-малко отрицателни наслоения, деформации и толкова много чистота, откровеност, естественост. Да се докоснем до детето означава да влезем в “съприкосновение с най-деликатната и жизнено важна точка, където всичко зависи от нас и може да бъде обновено, където от всичко блика живот, където са скрити тайните на душата, защото там се осъществява възпитанието на човека”. [3]

Това послание отправя забележителната италианска педагожка Мария Монтесори в своята книга “Тайната на детството”. Авторката определя детството като най-важен елемент от живота на възрастния човек и то е в основата на доброто и злото, проявяващи се у него в зрялата му възраст. Целият опит през детството влияе върху начина, по който възрастният се отнася към света. Ето защо английският психоаналитик д-р Уиникът [5] изтъква като първостепенна функция на детската градина осигуряването на емоционална атмосфера, различна от често съществуващия зареден с напрежение климат в дома. Средата в ДГ има съществен принос за психическото развитие на децата и тяхната социална адаптация, т.е. дава възможност за преживявания сред групата на равните и ги изправя пред необходимостта да развият умения за хармонични отношения в подобна среда. Общуването с изкуството им дава възможност за контакт с един по-добър свят и той е необятен, интересен, обаятелен, свят в който се реализират детските мечти.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Осигуряването на подходяща емоционална атмосфера в ДГ изисква прилагането на идеята за креативност с четирите и основни аспекта: [4]

- креативна среда, която стимулира проявата на творчество. Емпатийното разбиране, безусловното приемане на ценността на детето и създаването на атмосфера без външна оценка са в основата на изграждането на максимално добра атмосфера за творчество.
- креативната личност се развива в процеса на стимулиране и организиране на художествено творческата дейност на всяко дете, разкриването на творческия му потенциал и развитие на такива черти на личността като увереност в себе си, отговорност, смелост, способност за мобилизиране, естетическа ориентация и др.

- креативният продукт е резултат от дейността на децата в различни области на художественото творчество: живопис, графика, колажи, декоративни пана; музикално-танцови импровизации, театрални представления и др.
- креативният процес е стимул за развитието на детето и затова е важен самия дълбоко преобразуващ процес, а не толкова резултатът от него.

От педагога се изисква да поощрява творческите опити на детето без да дава конкретни решения, да провокира въображението му, да го учи да се вслушва и доверява на собствените си усещания. Създадените с помощта на изкуството образи силно привличат детското внимание. Ето защо съчетаването на различните видове художествена дейност и на разнообразие от форми за организацията ѝ дават възможност за обогатяване на нравствено-естетическия облик на детето, възпитават естетическо отношение към изкуството и изграждат представи за многообразните видове изкуство.

Интеграцията на различните видове изкуства се обуславя от факта, че опитът от възприятията на детето се създава от зрителни, слухови и кинестетични усещания и се осигурява възможност за цялостно и точно представяне на конкретния образ. По този начин чрез музикалните, живописните и поетическите образи се осмислят многообразните връзки между явленията и процесите в заобикалящия свят.

Синтезът, взаимното проникване на изкуствата – музика, танц, художествено слово, драматизация, изобразително изкуство се осъществява при реализацията на така желаните от децата в ДГ празници и развлечения.

Обаянието и очарованието на тези дни, изпълнени с радостни преживявания стимулират положителните емоции и оставят трайни следи в детската душа. Приятните усещания и преживяването на естетическо удоволствие от общуването с изкуството са вид “терапия на радостта, без която е невъзможно нормалното психическо развитие на децата. Многобройни са доказателствата на медиците и психолозите за здравословния ефект на позитивните емоционални преживявания, които укрепват адаптивните възможности на човека и съдействат за постигане на психическо равновесие и комфорт. Радостта, която дарява празникът на децата мотивира усилията им за усвояване на съответни умения и навици (2) и активно стимулира творческите им изяви. Според регламентирания изисквания, посочени в програмните документи, съдържателно празниците са свързани с:

- “възпитаване у детето на положително емоционално отношение към интересни за него явления в природна среда, в бита и в обществения живот;
- стимулиране на откривателството, овладяване на средства за провокиране на обща радост и взаимодействие;
- изграждане на чувство за удовлетвореност от собствените постижения и успехите на другите;
- формиране основите на нравствено съзнание, откритост към света и изразяване на собствено отношение към него;
- стимулиране на естетическите преживявания [2] Празниците в ДГ се съчетават подходящо с цялостната възпитателна дейност. Особено привлекателни за малчуганите са летните празници, провеждани в естествена природна среда, в която условно се изразяват обичаните от тях природни обекти-морето, планината, гората и др.

За разлика от тематичните тържества, летните празници са възможност за свободно творческо разгръщане на детската артистичност, спонтанно преживяване на радостта и впечатленията от изявата на другите участници. Детската общност е освободена от присъствието на родителите като зрители и ценители на тяхната творческа изява. Това е най-благоприятната възможност за себеизразяване в собствения детски свят, лишен от условности. Такава е и ролята на детския учител, който е равностоен партньор на малките артисти, приемайки техния детски свят за свой. Организацията на тези празници е свързана с внимателно, предварително

осмисляне на предстоящия празник и насочване вниманието на децата към него с цел активизиране на интереса им. Особен подход представлява провеждането на интервю с всяко от децата в групата относно предстоящия празник и съвместно обсъждане на мненията и предложенията на участниците.

На този етап децата в достъпна форма се запознават със съдържанието на празника и съвместно с тях се определя подходящата музика за музикален фон и действащ елемент.

Необходимо е предварително запознаване и усвояване на музикалния репертоар, като се съблюдават методическите изисквания за възприемане и изпълнение на музика.

Тъй като музиката има водеща роля и феноменални възможности да прониква в дълбоките сфери на личността, там където словото не може, нейният избор е от първостепенно значение.

Швейцарският музикален педагог, композитор и писател – Емил-Жак Далкроз изгражда своя система на възпитание на децата, в основата на която е всепокоряващата сила на това магическо изкуство. “Музиката е основен елемент, който формира и изгражда човека: неговото тяло, неговия дух, съзнание и енергия”.[1]

Основавайки се на това благотворно влияние на музиката за хармоничното развитие на децата, Далкроз[1] определя първите седем години като извънредно важни за музикалното възпитание на подрастващите. Затова децата трябва:

- да се научат да чувстват музиката
- да я приемат вътрешно, да се свържат с нея тялом и духом
- да я слушат не само със слуха си, но с цялата си същност

Ето защо в предварителната подготовка децата не само участват в подбора на музиката, но им се дава възможност сами да импровизират подходящите танцувални движения. Постановката на танците се осъществява със съвместното партньорство на педагога и малките артисти, като целта е да се уеднаквят движенията им, съобразно настроението и характера на музиката. Подходяща за летните празници е жизнерадостна, игрива, весела музика с танцувален характер и разнообразна жанрова характеристика.

Предварителното осмисляне на празника изисква изработване на план-сценарий, в който освен музикалния материал съвместно с децата детските учители уточняват подходящите декори, костюми, аксесоари и необходимите за украсата материали.

Родителите и помощният персонал участват като сътрудници в подготовката, като им се дава възможност да разгърнат творческата си инвенция и при подготовката на кулинарните изненади.

В деня на провеждането на празника, под умелото ръководство на своите учители децата от всички групи относително самостоятелно аранжират цялостната картина на обстановката за веселието. Така те изживяват спонтанно радостта сами да създадат пъстротата и красотата на своето детско шоу сред природата. Излизайки от ежедневието си среда, малчуганите свободно изразяват своята характерна индивидуалност, стимулира се тяхната позитивна емоционалност, артистичност и креативна нагласа. Осъществен по този начин, празникът е сборен образ на детския минал опит и пълноценна изява на способностите им.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Най-важната функция на празниците в ежедневието на ДГ е радостта, която те даряват на децата, а тя влияе пряко върху емоционалния им комфорт и подпомага провеждането на цялостната възпитателна дейност.

Самата предварителна подготовка може да допринесе в голяма степен за съвременното музикално-художествено възпитание на децата, да развие тяхната самостоятелност, творческата им активност и самоувереността им.

Реализирани в естествена природна среда, летните празници са желани и очаквани с нетърпение от децата. В тях те се чувстват освободени от родителското присъствие, а това е най-благоприятната възможност за себеизразяване в собствения вълшебен детски свят, изпълнен с музика, радост и веселие.

ЛИТЕРАТУРА

[1] Далкрос, Емил-Жак. Избрани писма 1992 г. Варшава

[2] Манолова, В. Отново за празниците...Предучилищно възпитание кн. 7/2007.

[3] Монтесори, М. Детството-социален проблем. Компас, 1995, №1.

[4] Терзийска, П. Артпедагогика в образованието на децата със специални образователни потребности.

[5] Уиникът, Д. Детето, семейството, външния свят. Лик, 2001.

За контакти:

Гл. асистент Александра Иванова, катедра "Методики", Педагогически колеж – Плевен, тел.064-848 042; e-mail : vilikrust@mail.bg

Детска учителка Детелина Лалова Лазарова, ЦДГ №6 Чучулига, Плевен, тел. 064-805 150, e-mail : lina58@dbv.bg

Докладът е рецензиран.